

Csigák

↳ Merethe Lindstrøm

Elsőként egy egyszobás lakást nézünk meg a belváros egyik melékutucájában, a keleti városrészben. Hátról az udvaron hintaállvány, körülötte fák, azt hiszem, rálátni a közeli parkra. Egy évre adják ki, de a szerződés meghosszabbítható. Később talán sikerül nagyobb lakásra cserélnie. Ha a helyzet megváltozik. Ezt mondtam a telefonban, amikor megbeszéltük, hol találkozunk.

Ha a helyzet megváltozik.

Nem felelt.

A telefonban beszéltem neki erről a lakásról és a többi hirdetésről, s megemlítettem, hogy összeállítottam egy útitervet. Egy útiterv jól jöhet, mondtam. Hogy be tudjuk osztani az időt. Megegyeztünk, hogy hol találkozunk.

Próbálj meg kicsit hamarabb odaérni, mondtam. Akkor mindenre jut idő.

Míg telefonáltam, a feleségem mellettem állt. Az ajtóban állt a folyosón, a beszélgetést hallgatta, láttam, hogy figyel, jobb kezét csípőre tette, baljával a nyakát dörzsölgette, mint mindig, amikor elbizonytalanodik, még csak leplezni sem próbálta, nyilvánvaló volt. Anya üdvözlő, mondtam a kagylóba. A feleségem csak nézett rám, aztán kiment a konyhába.

Az udvaron várunk a bérház előtt, már jó ideje várakozunk, a fiam és én. Megnyomom a csengőt, balra van a téglafalon. Nem nyitják ki. A ház homlokzata nyomasztó, sűrű kő. Fönt, a második emeleten nyitva van egy ablak. Talán megláttak, amint idelent állunk, és meggondolták magukat. Várunk még öt percet, valószínűleg félreértettem az időpontot, mondom. Csalódott vagyok, elmagyarázom, hogy felhívtam őket, szóltam, hogy jövünk. Vegard megvonja a vállát. A következő lakás néhány háztömbbel odébb van, a gondnok kinyitja az ajtót, bekísér az előcsarnokba. A hátsó udvarban van egy poroló, egy csomó bicikli, és a kukák szépen sorakoznak egymás mellett. Milyen rendezett, gondolom, itt aztán rendet tartanak. Tisztázom, hogy én az apa vagyok, és Vegard a lehetséges bérlő. A lakás egyszobás. Magas ablakok és egy szűkös tér étkezősarokkal. A szoba csak részben bútorozott. Az ablakból a kilátás a nyugati városrészre nyílik. Tulajdonképpen remek panoráma, a lenti parkot is látni. Szerintem ez fontos. De a lakás felújításra szorul, itt már évtizedek óta nem nyúltak semmihez.

Vegard még mindig az ajtóban áll, a mobiltelefonját babrálja. A gondnok azt mondja, fontosnak tartja megemlíteni, hogy a folyosón volt néhány összetűzés, de ennek már néhány éve vége. Hallgatok. Talán nem ez a megfelelő hely. Kinyitja a vécc ajtaját, odakint van a lépcsőforduló mellett.

Egy fiatal pár éppen lefelé tart, a férfi Vegardra néz. A gondnok megkérdezi, hogy működik-e az új vízmelegítő-rendszer, bólintanak, észreveszem, hogy a fiatalember tovább bámulja Vegardot, miközben a lány lemege a lépcsőn.

Ismerted a fickót? — kérdezem bent a lakásban. Vegard megrázza a fejét. Egész biztosan nem ismerted? — erősködöm. Értetlenül néz rám, az arca közönyös. Fogalmam sincs, ki az, mondja. De hiszen ez nem jelent semmit, gondolom hirtelen,

mit is jelenthetne. Tetszik a lakás? — kérdezem. Megvonja a vállát.

Épp csak elkezdünk szétnézni, mondja.

Akarok még mondani valamit, de amikor kilépünk az épületből, és megcsap a nap melege, mert már szinte dél van, elfelejtem, mit akartam. Baktatunk a hőségben, a fiam levette fekete ingét és átdobta a vállán. Csak egy trikó van rajta. A telefonja csipog egyet, megnézi. Eltűnődöm, ki lehet az, aki most üzenetekkel bombázza, szeretném megkérdezni, de zsebre vágja a mobilt. Az útiterv szerint először a városközpontot járjuk be, aztán a külvárosok felé indulunk. Persze, csak ha szükséges, ha nem találjuk meg útközben azt, amit keresünk. Eszembe jut, hogy mit akartam mondani, a pénzt akartam szóba hozni. Ami azt illeti, hoztam még némi tartalékot, mondom.

Szerinted anya mit gondol erről, mondja.

Reggel beszélünk. A telefonbeszélgetés után kimentem a konyhába, a feleségem ott állt, tett-vett. Korábban bedobtam a mosogatókagylóba egy fazekat, csöpögött bele a víz. Vagy a feleségem töltötte színültig, vagy a rosszul elzárt csapból szivárgó víz. A csap még mindig csöpögött, a vékony sugár hullámokat vetett a víz tükrén. Az alján heverő fémkánál miatt hullámozott. Megmarkoltam a csapot, határozott mozdulattal elzártam. Aztán kinyitottam a kredenc ajtaját és kivettem a borítékot. Ezer nyolcszáz korona volt benne. Összehajtottam a borítékot, a bankók merevek voltak, szinte fényesek, a zsebembe tettem és becsuktam a kredencajtót. Láta, hogy mit csinálok. Egy ideig álldogáltam és vártam, hátha akar mondani valamit, mielőtt elindulok. A fiunk nemsokára betölti a huszonötöt, mondtam. Előző este is szóbahoztam, azt mondtam, hogy remélem, itthon tudjuk megünnepelni a születésnapját.

A feleségem most sem válaszolt, odament a konyhaasztalhoz és leült.

Kedvem támadt azt mondani, hogy *ugyan mitől félsz ennyire, semmit nem akar tőled*. De ez a mondat túlságosan feltáruklózó lett volna, olyan, mint egy ablak, amit télen kinyitunk, megfélekedünk róla, és egy idő után már nem lehet becsukni.

Ő most is Vegard, mondtam.

Rég volt már, monda a feleségem, azóta továbbléptünk.

Már megfizetett érte, feleltem.

Remélem, hogy a fiú, akit megsebesített, szintén így látja.

Felállt és az ajtóhoz ment. Furcsa lehet neki, hogy az anya nem áll ki mellette, mondtam. A feleségem megfordult, visszajött, láttam, hogy megbántódott. Talán most meggondolja magát, futott át rajtam, mert nem válaszolt egyből. Csak állt, aztán megszólalt. Elvégre ott vagy neki te, monda végül.

A fiam kezét nézem. Mindig azt gondoltam, hogy a kezünk egyforma. Az én családomtól örökölte. Egyébként inkább a feleségemre hasonlít, olyanok az arcvonásai, a szőke haja, ami most tövig le van nyírva, mint az övé. Régebben azt mondogattuk, hogy hozzá hasonlít.

Éppen a hetedik évét töltötte, amikor beköltöztünk a házba, és megépítettük a kertben a fészert. Az asztalosok félbehagyták a munkát, egy hétig felénk se néztek, és amikor a fiam a félkész fészterben játszott, talált egy nagy, sárgás házú csigát. Feltette az egyik deszkára, és figyelte. Láttam, hogy ide-oda rakosgatta, lehajolt, elébe tett egy levelet, egy ágacskával csiklandozta a lágy csápokat. Amikor áthelyezte valahova, az érdekelte, hogy a csiga mit csinál. Felfogja-e a változást, ugyanúgy mozog-e, mint az előző deszkán, vagy visszabújik a házába. Órákig figyelte, aztán délután behozta a házba, és betette egy befőttesüvegbe. Később kartondobozokba gyűjtötte őket, az egyik doboz egész nyáron ott állt a ház mellett. A csigák belakták, felmásztak az oldalán. Nagy, barna csigák voltak, a házuk világosabb, szinte sárga, és amikor felkúsztak valamire, olyan volt, mintha odaragadtak volna, mint ha a testük magába szívna azt, amin állnak. A feleségem segített Vegardnak rendben tartani a dobozokat, a fiam megmutogatta neki minden szereményét, és ő türelmesen végignézte mindet.

Azon gondolkodtam, honnan ered a harag, monda a feleségem.

Ez egy olyan alkalommal történt, amikor *arról* beszélünk, amikor még beszélünk minderről. A történekről, arról, amit Vegard tett. Mit is mondott a feleségem. Azt mondta, hogy a harag az oka. Azt mondta, hogy belátta, képtelen a fiukat megérteni, ha magából indul ki, belátta, hogy az, amit ő érez, nem ugyanaz, mint amit a fiunk érez, de hát hogyan is érthetnél meg akármit, ha nem magadból indulsz ki, gondoltam. Azon az estén a feleségem előrehajolva ült, az arcát a kezébe, a hajába temette, mintha el akart volna rejtőzni.

Ez akkor volt, amikor kimondták az első ítéletet.

A múlt héten éppen elindultam, amikor esni kezdett, az ég már napok óta sűrűn lógott alá, folyton zuhogott, de ez most más volt. Ez a hirtelen jött nyári zivatar az égből a földbe csapó szíjjakkal ostromozta az aszfaltot, a kerti pázsitot, vékony, nyílegyenes fémszállként csapódtak be a cseppek, centiméterekre egymástól. Az aszfalton csigákat fedeztem fel, némelyiket már el is taposták. És a postaláda mellett ott terpeszkedett egy hatalmas béka, talán varangy, sok van belőlük odabent az erdei mocsárban, ez kijött ideig, éppen egy csigát próbált lenyelni, illet még sosem láttam. A csiga beragadt, bepréselődött a szájába. A varangynak színes, nyálkás háta volt, s amikor később hazajöttem, láttam egy szarkát, ami ott állt, és a tetemet csipegette. Vagy a tetemeteket.

Szaladtam aznap az esőben, szorosan magamra csavartam a vékony kabátot és rohantam. A háztető úgy nézett ki, mintha azonnal lezúdulna, csak úgy gőzölögtek a cserepek, a kátránypapír megfeketedett a víztől. Bementem a házba és a feleségemet szólítottam, nem volt odabent, de ezt nem tudtam, úgyhogy néhányszor a nevét kiáltottam, aztán mire kinéztem, már elállt az eső. Meg akartam beszélni vele a fiunk születésnapját, az ünnepeket, amikor kijön. Az ablakban álltam, néztem a bokrokat az udvaron, az eső teletöltötte az öntözőkannát, amit a feleségem kint felejtett, a gyöngye szél belekapott a bokrokba, minden

sötétzöld volt, még a garázs oldalának támasztott összehajtott műanyag szék is. A két tavasszal megmetszett fa idegenül, vékonyan meredt az égre, és csak az a kicsi, sárga műanyag zacskó nem volt zöld, amit valaki bedobott a kerítésen át, ne felejtsem el majd felszedni, gondoltam. A zivatar után minden elcsön-desedett. Megbélyegző nyugalom, gondoltam. És hirtelen úgy éreztem, nem bírom tovább. Nem bírom. Akkor lépett be a feleségem, megkérdezte, láttam-e, micsoda zápor volt. Igen, feleltem. Olyan hirtelen jött, monda. Igen, feleltem. Azt mondtam, hogy van a kertben valami szemét. Nem vettem észre, felelte, és az ablakhoz lépett, kinézett. Összeszedem, mondtam. Bizonyára bedobta valaki az utcáról. Nem is értem, miért kell ilyet tenni, monda. Ránéztem, a haja vizes volt. Azt hiszem, kéne még ültetnünk ezt-azt, mondtam, így olyan egyhangú a kert. Jó ötlet, felelte.

Láttad, rengeteg a csiga, monda.

Vegard szeretne benézni egy cipőboltba. A belvárosban vagyunk, és arra gondolt, hogy vásárol egy pár cipőt, mielőtt továbbmegyünk lakást keresni. Az egyik bolt polcain látok több tetszetős cipőt is, közben Vegard beszédbe elegyedett egy lánnyal, akit nyilvánvalóan ismer. Sokkal magasabb a lánynál, akinek hosszú haja lófarokba fogva a hátát éri. Végignézem a polcokat, megfelelő méretet keresek. Elmegy mellettem egy eladónő, kezében nyitott kartondoboz, de túlságosan siet, nem sikerül megállítanom.

Vegard továbbra is a lánnyal beszélget, a lány úgy hajol feleje, mintha azt akarná, hogy a fiam ráugorjon, a háta mögött egy beépített polc, benne egy kék műanyag ablak, semmi látnivaló mögötte, de a mélység benyomását kelti, mintha a fal mögé vagy kifelé lehetne nézni. Hatásvadászat. Újra a cipőket kezdem vizsgálgatni.

A per folyamán szó esett arról, hogy a fiam talán alkohol hatása alatt állt a történekkor. Ezt végül nem tisztázták. Az egyik jogi szakértő beszélt ennek lehetőségéről, aztán nem foglalkoztak többet a kérdéssel.

Provokáció nélkül támadt rá, ez állt a vádiratban. A provokáció semmilyen formája nem bizonyítható. Az eladónő újra feltűnik a kartondobozzal, most sikerül felhívnom magamra a figyelmét.

Azt mondom, hogy szeretném felpróbálni az egyik pár cipőt. Megkér, hogy várjak, amíg felhossa a raktárból a megfelelő méretet. Vegard és a lány ugyanott állnak. Talán tudta, hogy a lány itt lesz. Szép kislány, alacsony és vékony. Vegard könnyedén fel tudná emelni és kivinni.

A másik fiú tizenhat éves volt. Egyelőre nem tudni, hogy maradandó-e a sérülése, még nincsenek tisztában a károsodás mértékével. A kártérítési keresetben ezt külön kiemelték.

Gondolj csak bele, monda a feleségem, gondolj az anyjára. Gondolj bele.

Nem kérdezhetem meg a fiamtól, hogy ő mit gondol minderről. Emlékszem, a feleségem egy alkalommal azt kiabálta neki,

mi az atyáuristént képzelte, hallod egyáltalán, hogy mit kérdeztem. Fogalmam sincs, miért gondolta, hogy a fiunk válaszolni tudna. Néhanapján, amikor este lekapcsolom a villanyt, az ablakhoz állok, kinézek a kertbe, látom a szomszédok udvarán a fényeket, időnként elsétál valaki az utcán, szeretek ott ácsorogni, aztán odalép a feleségem, nem fekszel le, kérdezi, vagy azt mondja, hogy most már későre jár, és fáradt. A kert végében a kerítés mellett látom a romos fészert, amit akkor építettünk, amikor kicsi volt, mindig itt szedte össze a csigákat.

Valami furcsa történik, mielőtt kimennék a cipőboltból. A lány megöleli Vegardot, ő mond valamit, erre a lány mindkét öklével belevág a fiam hasába, mintha el akarná lökni. Akár mulatságos is lehetne, hiszen annyival kisebb a fiamnál, olyan, mint egy gyerek, aki egy felnőttet lökdös. De látom az arckifejezését. Nem viccnek szánta.

Hát ez meg mi volt, mondom Vegardnak.

Semmi, feleli.

Mégiscsak volt valami, mondom.

Körülnézek a boltban, jönnek-mennek körülöttünk az emberek, látom, hogy nem tudok semmit kihúzni belőle. Fogalmam sincs, ki lehetett ez a lány, hogy jelent-e a fiamnak valamit. A kasszánál vagyunk, fizettem, és az egyik alkalmazott beteszi egy szatyorba az új cipőt. Megkérdezi, hogy a régít akarom-e magamon tartani.

Csak vásárol egy telefonkártyát, amíg elmegyek az autóért. Nem akarom tovább faggatni a lányról. Úgy tűnik, nincs rá különösebb hatással az eset, nem jött zavarba, egy idő után én is szinte elfelejtem. Élvezem, hogy idekint láthatom, lassan elsétál az átjáróig, megáll, mielőtt átmenne a keresztutcán. Arra gondolok, hogy régen láttam őt utoljára az utcán. Az utóbbi években különféle helyiségekben találkoztunk. Egy asztalnál ült a fogadószobában, én mellette. Egy csomó ember között ácsorogtunk egy folyosón az ablak előtt, a rácsok korlátozták a kilátást, vagy egy lépcsőházban álltunk, ahol a beépített fülkékből sugárban áradt a fény. Karácsony körül elég sokat beszélünk telefonon. Nem látogathattam meg olyan gyakran, mint szerettem volna. Nem akart látogatókat fogadni. Azt mondta, sokat tornászik. Megkérdeztem, emlékszik-e arra a nyárra, amikor én úton voltam, még gyerekkorában. Annyit felelt, hogy nem a legjobbkor hívtam, volt valami konfliktus egy másik fogollyal. És hogy elege van. Karácsony napján újra felhívtam, azt mondtam, szeretnék bemenni az ajándékokkal, de akkor sem akart látni. Fáradtnak tűnt. Alszol eleget? — kérdeztem. Biztosan nem akarsz, hogy meglátogassalak? Eddig sem viccből mondta, felelte. Miért ne mondhatta volna viccből, gondoltam magamban, igazán találhatott volna valami kifogást, mondhatott volna egyebet. De fáradt volt. Karácsony után bemegyek, jelentettem ki, majd akkor beszélgetünk.

Azt hiszem, örülne, ha a lakásából jó kilátás nyílna. A kilátás fontos. Az autóban szinte kinyújtom a karomat, hogy átöleljem a vállát.

Kijelenti, hogy furán kimért léptekkel járok.

Hogy érted ezt?

Mintha vécére kéne menned.

Kicsit szégyenlősen nevetek. Az új cipő teszi. A régít a boltban hagytam, ott maradt a pulton, amikor eljöttünk, ő mondta, hogy ne hozzam el. Bár voltak kétségeim.

Szokatlan az új cipő, mondom.

Azt mondja, hogy sportcipőt kellett volna vennem, akkor együtt járhatnánk futni. Mosolyog. Majd meggondolom, felelem. A közelsége mindig valami meleg, jó érzéssel töltött el. Azt javaslom, hogy együnk valamit.

Megállunk egy benzinkútnál, veszek két hot dogot. A boltból kifelé jövet látom, hogy lehajtott fejjel ül az autóban, talán olvas valamit, vagy ismét elővette a mobilját.

Kényelmetlen, majdnem fájdalmas érzés kezd erőt venni rajtam. Sajog az egyik sarkam. Azt hiszem, kezd felhólyagosodni. Nem kellett volna a boltban hagynom a régi cipőt. Most muszáj lesz ebben gyalognom.

Azon a nyáron, amikor csigákat gyűjtött, sokat utaztam munkaügyben. Ültem a melegben egy hotelszobában egy széken, amire azért emlékszem, mert különös szaga volt, fertőtlenítőszer- vagy folteltávolító-szaga, meztelen felsőtesttel ültem, a szék kárpitja szúrta, de túl fáradt voltam ahhoz, hogy felálljak és magamra vegyek valamit. Következő nap kellett továbbutaznom.

Kipukkadt a biciklikerekem, mondta a telefonban. Nyolc-éves volt.

Megoldjuk, feleltem. Amint hazaérek. Elhallgatott, azt mondtam neki, hogy hiányzik, és hogy egy hét múlva otthon leszek. Nemsokára lefekszel, ugye? — kérdeztem.

Igen, nemsokára, felelte.

Azt mondta, hogy utálja az iskolát. Én azt feleltem, hogy vakáció van. Most nem kell iskolába mennie, mert nyár van. Összel sem akarok visszamenni, mondta. Átéreztem a helyzetét, értettem, hogy milyen ez. Fájdalmas. És a távolból még rosszabb. Egy pillanatra azon tűnődtem, vajon úgy érzi-e, hogy magára hagytam, vagy csak a saját érzéseimet vettem ki rá. Azt mondtam, hogy ott, ahol vagyok, meleg van, megkérdeztem, volt-e a strandon. Itt esik, felelte. Előbújtak a csigák. És a giliszták is, hatalmasak. Azt mondta, minden tele van csigákkal, ezentúl csigákat fog tartani. Ahogy előadta a terveit, lelkesebbnek tűnt.

Miért bújnak elő? — kérdezte végül.

Muszáj nekik, feleltem. A dombot eláztatta az eső.

De miért, mondta.

Nincs más választásuk, feleltem. Vagy előbújnak, vagy megfulladnak.

Az út egy házsorhoz vezet. Errefelé a házak kisebbek, villanegyed a lakótelep mellett. Ismét eltéveszttem az utat, visszatolattunk, és behajtottunk egy mellékutcán, a házat Vegard veszi észre.

Az öregúr, aki ajtót nyit, mindkettőnkkel kezét ráz. Ez a fia háza. Elmeséli, hogy a fia és a menyé pillanatnyilag külföl-

dön tartózkodnak. Úgyhogy neki kell bérlőt találnia. Teljesen bútorozott, mondja, nekem pedig az jut eszembe, hogy nem csak bútorozottnak, hanem lakottnak is tűnik. Olyan, mintha látogatóba mennél valahova, ahol semmi dolgod. A lábamat jól megtörlöm a lábtörlőben, és a sarkamból a nyilallás felfut a lábikrámon.

Az öregúr bevezet minket, megáll a lépcső melletti bezárt ajtó előtt, szemmel láthatóan megfontolja, hogy kinyissa-e. A szobában van egy nagy íróasztal és az ablak alatt egy heverő. Egy műanyag olvasólámpa az íróasztal lapjára hajlik. A fiam dolgozószobája, mondja. Egy pillanatra áll, majd biccent, és azt mondja, most menjünk le az alagsorba. Gondosan visszazárja az ajtót.

Míg lemegyünk a lépcsőn, halk, tiszta hangon elmagyarázza, hogy az alagsori szoba mindössze egy évre bérelhető. A fia azért utazott el, hogy megműtsék a szívét.

Külföldön, teszi hozzá.

Most a híreket várják. A felesége otthon van, várja, hogy a menyé telefonáljon.

Most már bármelyik pillanatban telefonálhat, mondja. Megáll az alsó lépcsőfokon, mintha ezt el kellene mondania, mielőtt továbbmegyünk.

Az orvosok olyan dolgokra képesek, mondja, amelyeket soha nem tartottunk lehetségesnek. Ezt amolyan reményteli hangon mondja. Mintha azt akarná, hogy egyetértsünk vele, rábólintunk a modern sebészet különleges lehetőségeire. Már tudom, hogy nem ez a megfelelő lakás, de úgy érzem, hagynom kell időt neki. Nem mehetünk el egyből. Az után, amit elmondtam, nem lehet. Olyan hirtelen jött ez az őszinteség.

A fiáról és a menyéről beszél, miközben körbemutat a szobában. Felnézek a mennyezetre, a gömbölyű függőlámpa szinte láthatatlan köröket ír le felettünk, valaki megmozdította.

Próbálok jelezni a fiamnak, de ő tovább nézelődik, mintha valóban mérlegelné, hogy ideköltözzön-e. Széles, sötét szoba, a falait lambéria borítja. Klórszagot érzek, bizonyára a fürdőszobából jön, a férfi egy függönyre mutat, azt mondja, ott van a hálófülke. Megmutatja a fürdőszobában a zuhanyt, a fény megvillan a vékony csapon, amikor megengedi a vizet, odébb egy műanyag vödör, benne merevre száradt felmosórongy, a sarokban álló mosógépen gyerekjátékok, reszket a keze, az öregség vagy csak feszült? Vajon a menyére gondol, arra, hogy milyen hangon szólal meg? Hogy mire számíthatnak?

Menni akarok. Semmi okunk tovább maradni. Vegard kipróbálja a vízcsapot. Nem értem, miért teszi, miért tesz úgy, mintha. Az öregúrban van valami katonás, olyan, mint egy vén atléta vagy sportoló. Talán az is, vagy talán katona, akit az évek legyűrtek, de nem hajlandó megadni magát a kezdődő gyöngeségnek, az aggkornak. Az alagsori szoba tágas a sok bútor ellenére, melyeket mintha csak összehordtak volna egy helyre, nem rendezték el őket. Minden fehér fából van. A falakon természeti témájú, bekeretezett festmények. Egy kis váza egy csokor poros művirággal. Vegard a bútorokról kérdezősködik, hogy el lehet-e

vinni őket, betenni a garázsba vagy felvinni az emeletekre. Valami mulattatja.

Túl sok itt a bútor és a berendezési tárgy, mondja. Így nem lesz könnyű kiadni.

Átmosolyog az öregúr feje fölött, nem próbál belevonni a tréfába, de ha kedvem van hozzá, játszhatok. Állj le, gondolom. Hagyd békén. Beengedtek. Mi itt vendégek vagyunk. A mosolya körbejárja a szobát, ami a jókedve háttere vagy oka, ez a szoba a függönyeivel, a virágos párnákkal, azt aranyozott angyalokkal a falakon. Szembeszökő, nyílt izlésficam. Az öreg atléta tekintete szintén átfut a falakon, a polcokon, a függönyökön, talán ő is megpróbálja meglátni ugyanazt, életében először, de ő egészen mást lát, hirtelen nyilvánvalóvá válik valami, aminek semmi köze a házhoz vagy a szobához, az ehhez kötődő biztonsághoz, kitartáshoz. Amit most lát, az annyira idegen, hogy lehetne akár bőrből és csontokból, emberi anyagból is. A sejtés, hogy van valami, amit nem értesz, ami sokkal összetettebb, mint gondoltad, az érzés, hogy a küszöbön megbotolva beesel egy sötét, üres szobába.

Felém fordul.

Látom, hogy a vállá meggörnyedt. Meztelen lett, gondolom magamban, a teste, a hasán az inas redők, a lábszárára, a csípőjére feszülő vékony bőr, a nemi szerve.

Nem értem, miért kellett így viselkedned, mondom az autóban. Hogyan? — kérdezi Vegard.

Az öregúrral. Egyszerűen csak idős.

Nem felel. Ez nem te vagy, mondom. Hallom a saját hangomat, unalmas, halk kereplő, mondom valamit arról, hogy másokra is tekintettel kell lennünk, újra felelem az öreg, az aggodalmát a fia műtéte miatt. Vegard kibámul az ablakon. És hirtelen elveszítem a fonalat.

Miért ütött meg? — kérdezem.

A lány a boltban.

Vegard nem tűnik meglepettnek.

Azt hiszem, kicsit szerelmes volt belém, mondja.

Aztán hallgat.

Egy pillanatra felrémlik előttem a lány arca, ahogy ott állt és odahajolt a fiamhoz, mielőtt megütötte.

A következő hirdetést interneten találtam. A képen nem látszott a kusza kert, az ösvényen szanaszét heverő játékok, a kifakult feliratok a festékes vödörökön, melyek jó ideje kint állhattak. Az alagsori szobákat adják ki. Az asszony, aki a bérlőkkel foglalkozik, nem lakik a házban. Főleg hozzám beszél, alig néz Vegardra. A kiadó szoba bútorai olyan kopottak, mintha kint felejtették volna őket az esőben, a ruhásszekrény azonban szép, régi darab, az előző lakók hagyták itt. Erezett nyírfa, mondja az asszony.

Odamegyek a szekrényhez, amire rámutatott, és megérezem az enyhe penész-szagot. Vegard az ablaknál áll, a szomszéd házak tetőit bámulja, a kerítéseket, vagy talán a távoli erdőt. Mielőtt kinyitnám a szekrényajtót, egy pillanatra eltölt valamilyen várakozás. De a szekrény persze üres, eltekintve néhány

vállfától, amelyek mozgásba lendülnek, amikor kitérom az ajtókat. Az asszony mond valamit a szerződésről. Megállíthatatlanul beszél, az arca közönyös és merev, a melegség vagy nyitottság semmi jelét nem mutatja, mégis kommunikálni próbál. Becsukom a szekrényajtót, és ott állok anélkül, hogy valójában figyelnék rá.

A kerítésnél leveszem a cipőmet, a kezemben tartom, amíg megtapogatom a sarkamat, ha nem dőlnek a kerítésnek, elveszteném az egyensúlyomat, érzem a hólyagot, puha kis bőrcacsó az ín alatt.

Fáj a lába?

Az asszony, aki a bérlőkkel foglalkozik, feljött az ösvényen, a kapuban áll, és aggodalmasan vizsgálgat engem és a lábamat. Azt felelem, hogy új a cipőm.

Hozhatok egy ragtapaszt, mondja. Van elsősegélydoboz a kocsimban. Nem, köszönöm, vágom rá gyorsan.

Az asszony vállat von. Hát jó. De a hólyag nagyon tud ám fájni, mondja. Hátrabólint a ház felé. A többit nem akarják megnézni? A kertet még nem is látták.

Nemet mondok, éppen eleget láttunk.

Egyet lép a murván, valami nagyot reccsen, azt hiszem, éppen rálépett egy kemény, ugyanakkor lágy dologra, ami a cipője alá került, valami olyasmire, mint egy csiga. Talán azért ez jut eszembe, mert korábban a lakásban szóba hozta a csigákat, hogy az erdő mentén van belőlük egy csomó, a környékbeliek próbálnak megszabadulni tőlük. Az asszony súlya alatt a csigaház szilánkokra törhetett, a sarka belenyomódott a lágy, ruganyos testbe. De úgy áll, mint azelőtt, nyilvánvalóan fel sem tűnt neki.

Amint bemege a házba, már meg is bánom, hogy nem fogadtam el a segítségét és a ragtapaszt. Nem akarom azt mondani Vegardnak, hogy pihenjünk meg.

Vegard már kiment az utcára. Visszahúzem a cipőmet. Valahol a közelben festenek. Mindenütt festékszag van, émelyítő beszívni, a hőségben bénítóan és bűzösen meglepszik az orr nyákhártyáján és a torokban, behúzódik a légutakba, a fejembe száll. Mintha a levegő megtelt volna valami nehéz gázzal. A sarkam fölött lüktet az ín, változó erővel sajog, fokozatai vannak, az alig érzékelhető az éles, átható fájdalomig. Ha jól látom, Vegard megállt odafönt.

Vegard, szólok utána.

A ház egy zsákutca végében van. A házsoron, melyre egy sétányról kanyarodtunk be, ez az utolsó épület. Kénytelen voltam jóval odébb leparkolni. Az egyik szomszéd előtt kisebb kotrógép állt, meg sem próbáltam kikerülni. A ház nem túl kicsi, de alig néhány keskeny ablaka van, a tanyasi épületekre hasonlít. A pázsittal borított kertben van egy csomó almafa. A szomszédos telekkel közös rozsdás kerítés kidőlt-bedőlt, a végében a rés olyan, mintha szándékosan hasították volna fel, egy luk, amit a gyerekek átjárónak használnak. A lábamba hasító fájdalom miatt meg

kell állnom, ha valaki figyel, még azt hiheti, hogy ez állandó probléma, velem született fogyatékoság.

Amikor az ajtó kinyílik, a mögötte megbúvó öregasszony szinte láthatatlan a folyosó sötétjében, csak azután jön ki köszönni, miután bemutatkoztam. Jó napot, mondja, már vártam magukat. Kicsi, mint az öregasszonyok általában, mintha egy adott pillanatban zsugorodni kezdenének az izületi gyulladás és a reuma hatására, a mozdulatai óvatosak, megfontoltak, felkészült a várható expedícióra. Egyetlen szobáról van szó, mondja mosolyogva.

Vegard követ minket, kicsit tévovázik, talán átgondolta, amit az autóban mondtam. Az öregasszony megkérdezi, kérünk-e egy csésze kávé, miután megnéztük a szobát.

A lépcsőn felfelé menet észreveszem a falon lógó kis méretű fényképeket, legfelül egy gyerek fotója, egy ünneplőbe öltöztetett kislány kapaszkodik egy hintaló nyakába. Eltűnődöm, vajon őt ábrázolja-e a kép. Szinte a lépcső tetején vagyunk, amikor az öregasszony megáll és megkapaszkodik a korlátban. Látom, hogy fel van dagadva a lába, összeszedi minden erejét, hogy tovább tudjon menni. Idefent van, mondja.

A rosszul megvilágított folyosó végében két ajtó van. Az egyik zárban ott a kulcs, az öregasszony matatni kezdi, a mozdulatai, melyek olyan átgondoltnak tünnek, most szaggatottá válnak, Vegard megkérdezi, hogy segítsen-e, köszönöm, igen, mondja az öregasszony szinte bocsánatkérően, milyen kedves magától. Még mielőtt kinyitná az ajtót, sejtem, hogy mit fogunk látni odabent. A szobát szürkés, megfakult tapéta borítja. Egy asztal és egy konyhaszék. Az ágy megvetve. Nem tudom, mennyi holmija van, mondja Vegardnak; szemmel láthatóan zavarba jött, nem tudja, melyikünkhöz beszéljen. Válaszolni akarok, mondanám, hogy ez bizony gond lehet, hiszen mi bútorozatlan szobát keresünk.

Nincs sok, mondja Vegard. Ránézek. Nem, nincs sok holmim.

Az asszony nyilvánvalóan megkönnyebbül. Azt mondja, hogy régen, amikor még élt a férje, mindig volt bérlőjük, de most már évek óta nem lakik itt senki.

Ő, a férje foglalkozott ezzel, mondja az asszony. A bérlőkkel meg a hirdetésekkel, mindent ő intézett.

Van valami könnyörgő, szinte követelőző a tekintetében, egyenesen a szemembe néz. Azt mondja, arra gondolt, jó lenne, ha volna még valaki a házban. Szánalommal vegyes ingerültség önt el, megül az ágyékomban, ami izzadt és nedves, az erősödő fájdalom felsugárzik a sarkamból a lábamba. Idegesít a kedvessége, amihez igazodnunk kell.

Újra megkérdezi, kérünk-e kávé, vagy teát. A hangja elfül, amikor elmondja, hogy a férje tizenöt éve meghalt, alig tudja kimondani a szavakat, talán volt már egy agyvérzése, amit túlél, vagy csak nagyon ideges. A kinti meleg megüli a szobát. Az ablakok ócskák. Télen biztos beszívároga a hideg.

Nos, szólal meg rövid szünet után. Arra vár, gondolom magamban, hogy most mit lépünk.

Vegard azt mondja, neki tetszik. Kérdőn ránézek. Ez most meglepett. Tetszik neki a szoba. Egy pillanatra megáll az ablaknál, kibámul. Bárcsak tudnám, mit bámul, olyan erősen kíváncsi, hogy az érzés elszorítja a mellkasom.

Megcsördül a mobiltelefon. A kis szobában a hang tolakodón, váratlanul hat. Vegard felveszi, elfordul, amíg beszél. Az öregasszony kiment, hogy keressen valamit, amire írni lehet. Szeretnék leülni, de nem tudom, hova, az ágy túlságosan szépen és gondosan van megvetve, és nem akarok letelepedni az alacsony székre. Vegard felnevet, túl hangos. Várok. Ha ezt a szobát akarja, akkor persze nem kell tovább keresgelnünk.

Újra nevet.

Háttal áll nekem, az ablak felé fordult, az alakja szinte párázlik a beragyogó nap fényében a kicsi, muzeális szobában. Az alacsony mennyezet alatt még magasabbnak tűnik. Látom magam előtt, amint itt lakik, amint körbesétál a szobában, zenét tesz fel, ledől az ágyra és olvas, kinyitja az ajtót. Az öregasszony szobája pontosan ez alatt van, megmutatta. Arra gondolok, hogy találkoznak a folyosón, a fiam ott áll az öregasszony mellett, fölé magasodik, igazi óriás ebben a házban, az öregasszony a falnak támaszkodik. Látom őket magam előtt, de hát mit képzelgek, mi van itt?

Valami, amiről megfeledkeztem. *A provokáció semmilyen formája nem bizonyítható.*

A meleg hirtelen fullasztóvá válik. A fiam szórakozottan dobol ujjaival a falon, mintha volna mögötte valami egy üregbe rejtve, amit megtalálhatna, ha figyelni, hol változik meg a dobolás hangja, biccent, jóváhagyja a telefonban elhangzottakat, de hiszen az, aki hívta, nem látja a biccentést, gondolom magamban, a hangját szinte alig hallom. Érzem, hogy a szívem hevesebben ver a mellkasomban, érzem a rendszertelen, ellenőrizhetetlen szívverést. Egy pillanatra a mellkasomra szorítom a kezem, hogy megnyugodjak.

Az öregasszony visszatér, kezében ceruza és egy notesz. A karján a bőr repedezett, gyér haján átviláglik a koponyája, halántékán látszanak az erek. Óvatosan felteszi a szemüvegét. A meggörnyedő hát, ahogy az asztal fölé hajol, az elővigyázatos meghajlás szinte nevetséges. A szobája éppen alattunk van. Egy komód, az ágy mellett bizonyára éjjeliszekrény áll. Szépen elrendezett limlomok. Nem fogják elkerülni egymást, az öregasszony azt mondta, Vegard nyugodtan használja csak a konyhát, a csuklómban nyugtalanítóan verő lüktetés átkúszott a kezemre, melegtől megdagadt ujjaimban is érzem. A szúrás a sarkamban. Vegard hirtelen mozdulata, amint megfordul, elteszi a mobilját és rám néz. Ránk.

Szóval mit kell még megbeszelnünk, mondja.

Miközben megyünk kifelé a házak és kertek között, ismét belém hasít, súlyosan és kitaróan sajog, így szokott ez lenni. Érzem, de homályosan. Csak a nyugtalanság érzése tiszta. Talán a lábam miatt van. Vegard azt mondja, nem érti, mi bajom volt.

Miért kellett elmennünk, mi a franc nem tetszett nekem ebben a házban.

Könnyű átsiklani bizonyos dolgok fölött, mondom. Szerintem mi éppen ezt tettük. A ház nincs rendesen leszigetelve. Most nyár van és meleg, de télen az effajta régi házakban szörnyű a huzat.

Az öregasszony valószínűleg az ablaknál áll. Látja, hogy elmegyünk. Nem is tudom, hazudom. Egyszerűen csak úgy érzem, nem ez volt az igazi. Talán a testemben szétáradó fáradtság teszi, vagy a meleg, ami ránk tört, mikor kijöttünk, de a sarkamban érzem, a fájdalom az inamba harap. Ha levetném a cipőmet, ott volna a sebre ragadt zokni, le kellene húzni, érezném, ahogy a bőr is lejön velem. Nem akarom itt levetni a cipőmet, miközben az ablakokból látják, amint állok és egyensúlyozom. A talaj kavicsos, bizonyára elég meleg a mezítlábas sétához. Haza kell mennem, mondom. Sajnálom.

Azt hittem, tényleg azért jöttünk, hogy lakást találjunk, mondja Vegard.

Talán csak megunt a beszélgetésünket. A mobiltelefon kijelzőjét bámulja, valószínűleg azon mosolyog, ami ott megjelent. Újra jókedvű. Váratlanul borzongani kezdek, noha nagyon meleg van, a hőség kiszárította a torkomat, megtelepedett az orrlukaimban, alig kapok levegőt. Eszembe jut a festékszag az előző helyen. Vegard az autó felé tart. Ott állok, nézem, ahogy megy, nézem széles vállát, vékony, inas karjait. Kijött egy szomszéd, megáll a lépcsőn, eltekeri a napellenző fogantyúját, talán meghallott minket a háza előtt, és úgy döntött, megnézi, ki jár erre. Elcsavar egy csapot. A víz a csőből a pázsit közepére fröcsköl, a fű fölött a cseppek a levegőben lógnak, mintha a hőség fogva tartaná őket, míg el nem párolognak.

Álldogálok egy ideig. Amikor elindulok, újra érzem. Alig tudok járni. A lábam megdagadt a melegtől, nyirkosan feszül a cipő belsejének. Látom, hogy a fiam eltűnik a kanyarban. Leteszem a talpam a murvára, próbálok lépni egyet. Érzem, hogy a sarkamról lehorzsolódott a bőr. A lágy, nyers hús sajog.

(*Pap Vera-Ágnes fordítása*)